

ring samt komplementsystemet och dess roll vid etablering och reglering av förvärdad immunitet, beskrivs på ett ytterst pedagogiskt sätt samtidigt som genomgången känns grundlig och heläckande.

Författarna skall ha en eloge för att de i kapitlet som behandlar induktion och reglering av det adaptiva immunsvaret så pass distinkt poängterar (och pedagogiskt illustrerar) att det oftast handlar om en »dialog« och inte en »monolog« när immunceller interagerar med varandra.

Något som saknas är dock en mer ingående beskrivning av hur variationsrikedomen i det medfödda immunsvaret, som till stor del styrs av interaktionen mellan mikrobiella komponenter och Toll-liknande receptorer, på ett avgörande sätt styr utformningen av det efterföljande adaptiva immunsvaret.

Kapitlet om immunologiska analysmetoder är omfångsrikt och känns verkligen uppdaterat med »senaste nytt«. Förutom basala traditionella immunologiska tekniker så beskrivs mer eller mindre grundligt det mesta inom den moderna immunologiska analysarsenalen, inklusive fluorescensbaserad flödescytometri, ELISPOT, multipla analyser med fluorescerande mikrokulor samt genteknologiska metoder.

Traditionella kapitel om immunitet vid infektion, immundefekter och immunologisk vävnadsskada löper på bra utan större anmärkningar.

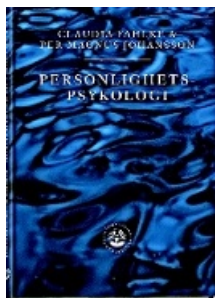
I avsnittet om tolerans och autoimmunitet har man även fått med det senaste vad gäller immunologernas nya »skötebarn«, dvs naturliga regulatoriska T-celler (Treg).

Författarna skall dessutom ha ytterligare en eloge för ett mycket informativt avsnitt om transplantationsimmunologi.

Imponerande är att de så pass lättfattligt lyckats förklara fenomenen direkt och indirekt presentation av transplantationsantigen samt kopplingen mellan dessa två presentationsvägar och akut respektive kronisk rejektion. Även avslutande kapitel om vaccination och immunterapi håller god klass.

Mitt sammanfattande slutomdöme blir att denna immunologibok på svenska utgör ett utmärkt alternativ till de mer omfattande (och ofta mer spekulativa) engelskspråkiga immunologiböckerna.

Boken rekommenderas varmt som kunskapsbas för grundläggande immunologiundervisning inom biologi-, medicin- och veterinärmedicinutbildningarna.

Teorier om personlighet – viktig kunskap för läkare

Personlighetspsykologi. 288 sidor.

Författare: Claudia Fahlke, Per Magnus Johansson.

Förlag: Natur och Kultur; 2007. ISBN 91-27-10979-7.

Recensent: Tobias Nordin, chefsöverläkare, psykiatriska kliniken, Södra Älvsborgs sjukhus.

Inom sjukvårdens alla områden möter man patienter med utmärkande drag i sin personlighet, ibland diagnostiserade som personlighetsstörningar.

Dessa drag kan vara så destruktiva att de hindrar medicinska insatser att nå förväntad framgång. Psykiatrin konsulteras, och även om personlighetsaspekten finns med vid bedömning av patienten är bedömningen svår, och patienten riskerar att få ett sämre omhändertagande.

Olika förklaringsmodeller har gjort anspråk på att kunna svara på frågan vad som formar en människas personlighet. Stundtals har det blivit häftiga strider med implikationer för behandlingsval och människosyn.

Det är därför värdefullt att det nu finns en svensk bok, »Personlighetspsykologi«, som tar avstånd från rivaliteten och belyser olika aspekter av personligheten på ett gediget och ansvarsfullt sätt.

Författarna Claudia Fahlke, professor vid psykologiska institutionen med rötter i biologisk psykologi, och Per Magnus Johansson, psykoanalytiker och docent i idé- och lärdoms historia, båda vid Göteborgs universitet, har i sin beskrivning av personligheten utgått från de fyra perspektiven egen-skapsteori, humanistisk psykologisk teori, kognitiv beteendeteori och psykoanalytisk teori.

De har tagit hjälp av Lars-Gunnar Lundh, professor i klinisk psykologi i Lund, Gunnar Karlsson, professor i psykologi i Stockholm samt Teci Hill, fil dr i psykologi i Stockholm.

I bokens fyra huvudkapitel avhandlas de olika teorierna var för sig. Samtliga författare utgår från sitt eget kunskapsområde, och teorierna presenteras på ett kunnigt och engagerat sätt utan att läsaren behöver någon särskild förkunskap.

Flera passager stimulerar även till fortsatta egenstudier.

I bokens avslutande kapitel skärskådas teorierna utifrån hur de förhåller sig till empiriska data, på vilket sätt psykets struktur beskrivs och hur de förklarar personlighetens drivkraft. Vad som är normal personlighet problematiseras, och här visar författarna att de olika teorierna i vissa aspekter kan förhålla sig lika inför normalitetsbegreppet medan å andra sidan en teoribildnings olika delar kan förhålla sig olika.

Personlighetens komplexitet tydliggörs i detta avslutande kapitel, och författarna klargör att »vår strävan har varit att skriva en bok med teoretiskt djup som gör det möjligt för den tänkta läsaren att arbeta vidare med att jämföra teorierna och problematisera deras inbördes förhållande«.

Lyckas de? Ja, utan tvekan. »Personlighetspsykologi« är en bok skriven av kunniga författare, och Claudia Fahlkes och Per Magnus Johanssons avslutande jämförelser är intellektuellt stimulerande.

I ett historiskt perspektiv har de fyra teorierna om personligheten på olika sätt varit knutna till läkarens praktik.

När exempelvis psykoanalysen introducerades i Sverige var det under lång tid endast läkare som fick utbilda sig till psykoanalytiker, vilket för övrigt även gällde för andra länder. Diagnossystemen, DSM-IV och ICD-10, som används idag baserar sig i huvudsak på egen-skapsteori, och i utbildningen av psykiatriker idag hörs allt starkare röster om obligatorisk utbildning i kognitiv teori.

»Personlighetspsykologi« erbjuder en möjlighet att jämföra personligheten utifrån olika teorier. I sin förlängning utgör boken även en grund för intellektuella jämförelser av människans psykiska lidande i stort. ■